

פרוטוקול מס. 5

מישיבת ועדת הכלכלה, שהתקיימה ביום ג',
י"ח באדר תשל"ד - 12.3.74, בשעה 13.30.

נ ו כ ח י ם - חברי הוועדה:

- ש. חמיר - היו"ר
- א. אבטבי
- ע. אמוראי
- פ. גרופר
- מ. דרובלס
- א. זילברברג
- א. יפה
- א. לבני
- י. מודעי
- ע. פיינרמן

מוזמנים:

- א. ברום - מנכ"ל משרד החקלאות
- י. ארקין - משרד האוצר
- ראובן איילנד - ב"כ תנובה-אכספורט
- צבי קינז - פרדס סינדיקט

מזכיר הוועדה:

- פ. פלקסר

כלכלן הוועדה:

- ד. לב

ר ש מ ה :

שולמית פרג

בסדר-היום: המשך הדיון בהצעות לסדר היום של חברי הכנסת פ. גרופר
וא. זילברברג על "המצב הקשה בפרדסנות".

(נמקל ביום 19.3.74)

היו"ר ש. תמיר:

אני פותח את הישיבה.

ברצוני להביא לידיעת חברי הוועדה כמה

מכתבים שקבלתי עד כה:

(א) קבלתי מכתב משר השיכון זאב שרף - (קורא את המכתב מיום 3.3.74 מס. 2440);

(ב) מכתב ממפעלי הסריגה (קורא את המכתב באנגלית) - אני מציע שאנחנו נרשום את זה בפנינו. ואם אחד החברים ירצה לעורר את הנושא, הוא יוכל לעשות זאת.

(ג) יש כאן פנייה מעורכי דין סלומון-ליפשיץ מחיפה בענין אוטוקרס. (קורא את המכתב מיום 17.1.74, מס. 451-46/175/ש)

מזכיר הוועדה, מר פלקסר, השיב שזה יידון בכנסת השמינית. אינני יודע באיזו מידה יכולה הוועדה להעמיד את הפרוטוקולים שלה לידי אדם פרטי, מצד שני - הרי זו זכותו לקבל אותם לצורך הגנתו.

זאת ועוד: הדיונים היו בסופו של דבר בדלתיים פתוחות. כך שאנחנו לא יכולים לשלול את זכותו של הנאשם.

אני מציע להתייעץ עם יושב ראש הכנסת בענין זה.

ע. פיינרמן:

(ד) יש פנייה של בן-עזר בע"מ בשאלות של רוחניות של ייצוא הדריס.

היו"ר ש. תמיר:

כל אחד מהחברים מוסמך לעיין במכתבים הללו, אם הוא מעוניין בכך. יש עוד כמה פניות שאעלה אותם בפעם הבאה.

אנחנו פותחים את הדיון בישיבה השניה

לגבי המשבר בפרדסנוח.

אני רוצה להגיד כמה דברים:

א. ברום:

מותר להגיד כי זהו ענף הייצוא הראשון בישראל, מאז ממשלת פלשתינה א"י, והוא הגיע לייצוא של 120 מליון דולר. זהו ענף עם ערך מוסף שהוא הגדול בארץ, וזה נע בין 75% ל-78%.

חלקו בחקלאות, ובבעיה שאנחנו דשים ונדוש - הוא משתמש בשליש מהמים שישנם בחקלאות בארץ. אנחנו שואבים 1,5 מיליארד קוב מים. הצריכה הביתית מסתכמת ב-350-400, והתעשייה - מעל ל-100. השאר זה חקלאות. אבל לגבי התעשייה זה קשה להתייחס, משום שיש חלק של תעשיות שמשתמשות במים. מים זה חלק אינטגרלי של מזון.

ענף ההדרים מהווה 20%-25% מכלל התפוקה החקלאית. זה גם כן תלוי בעונה. כמו כן הוא מהווה כרגע מכלל המעסיקים בחקלאות. זהו ענף שאם יש רגישות בצייבור, אז היא מובנת. זהו ענף הכי מגוון. בעלי המשק והענף הזה הם חברות, משקים משותפים. הרגישות היא גדולה, וגם החרדה היא גדולה.

זה כמה שנים שעוברת מהפכה חקלאית בעולם, שהמוצר החקלאי, או המזון, מהווים מחדש בעיה. יש ארצות שהחקלאות פותרת להם את בעיית מאזן התשלומים. ארצות-חברית הגיעה ל-20 מיליארד דולר, והמוצר החקלאי הוא מאד מבוקש. מחיריו בעולם עולים בצורה לא דגילה,

א. ברום:

לפעמים זה לטובת ישראל, ולפעמים זה לרעת ישראל. החיטה עולה היום 225 דולר, במקום 60 דולר; הקותנה - 1800 דולר; 580-600 דולר - סויה בוטנים.

ישנם שלושה ענפים מהמוצר החקלאי בעולם שבהם לא קרה ולא כלום, והם: בגנות, תה והדרים, שבהם היה המחיר סטטי.

בעולם קרה משהו במזון, כנראה בגלל העזרה שניתנת להם, ויש אוכלים כאשר עדיין לא מייצרים. מחפשים חיטה בשר.

ההדרים נחשבים בעולם כמוצר לא חיוני, מותרות. אולם, כאשר רוסייה קנתה 200 אלף טון הדרים, אז מיד השתנה המצב בעולם. מכל מקום, בשלושה ענפים - בגנות, תה והדרים - לא היה שינוי. על רקע זה מתקיים פה הדיון.

בעונה זו אנחנו עוסקים בענף חקלאי, בכיור היעילות החקלאית, ובכל מה שאנחנו עושים. אצלנו היעילות היא הגדולה בעולם, והיא מתמודדת עם שתיים-שלוש ארצות בעולם, מבחינת יעילות. יש בזה סטטיסטיקה שוטפת ואוסף נתונים על כל העולם. לכן אני לא חושב שיש להם כאלה דברים מוסתרים שעוברים אחרת.

בסטטיסטיקה של כותנה הננו הראשונים בעולם. פרה חולבת - אנחנו הראשונים. גם בחיטה אנחנו בין הטובים. בגודל אנחנו לא דומים בעולם, אבל בגובה - כן.

כאמור, אנחנו בהדרים בין היעילים בעולם, ואנחנו עוברים בהרבה על היבולים באירופה. למעשה, אנחנו משתווים ליבולים של אזורים בארצות הברית. בחקלאות יש איזה הסכם נסתר שאתו אי אפשר לנהל משא ומתן. הכוונה לזה היושב במרומים שעושה לנו תהפוכות.

העונה התחילה בייקור התשומות. היתה פגיעה, ואחרי זה היתה שנת המלחמה שתפשה אותנו בתחילת העונה של ההדרים, והיו פגעים בהובלה הימית. לאחר מכן היו פגעי טבע הגונים, שהיו טובים לנו ורעים לפרדסנות. אנחנו עמדנו גם בפני משבר גדול במים. אפשר לומר היום - ב-12.3.74 - שאת השנה עברנו, שכן הכנרת כבר לא תגרום לנו בעיה. היא עומדת על 210-230. היא עלתה ב-1.50 מטר. היו גשמים. היו פגעי טבע, ויש לנו ברד. יש לנו הרבה פרי שנשר בגלל פגעי הטבע, ואין לנו עודף פרי. קרן נזקי טבע עוד לא התעשרה. בגלל המים הרבים שירדו, נגרם רקבון ונשירה של הפרי. זה נובע מעודף רטיבות.

הבעיה הנוספת שפגעה בנו היא, שערי המטבעות האירופיים לעומת הדולר. אנחנו מוכרים רק במטבע אירופית, והוא ירד. כל המשחק הזה, אם לטובה ואם לרעה, הוא השפיע.

זאת ועוד: המחירים לא השתנו בשווקים, לעומת ההוצאות שעלו, החוב ירד. המלחמה גרמה להעדר משלוח.

אם אני לוקח את כל הפגעים, את המטבעות ואת המחירים בשווקים, אז ה"פוב" לעומת שנה שעברה הוא פחות ב-10 סנט במיכל שמוטי של 20 ק"ג.

לנו היו בירורים ודיונים, ומשלחת שיווק פרי הדר היתה אצל שר החקלאות, ואחר כך שר החקלאות נפגש עם שר האוצר, ואז סוכס כך: מכיון שאנחנו לא יודעים את החשבון הסופי של העונה, שכן עדיין לא סיימנו אותה - אנחנו עומדים בשני-שליש של כמות הפרי שלא שלחנו - הרי אנחנו, או אני ממליץ שנסיים את העונה, ואחר כך נסכם את העניינים, ואז בגיד מה נותר. מכל מקום, אנחנו מציינים לגמור את העונה, וזה יכול להיות סביב חודש יוני.

מיליון המיכלים האחרונים לא עוכבו.

קשה להגיד אם זה מקובל על המועצה.

אבל אני יכול להגיד שאנשי הפרדסנות קבלו ובקשו הבטחה שבסוף העונה

א. ברום:

אמנם יכוסה מה שיכוסה. אמרתי שזה יכסה את החשבון. ואם החשבון יכוסה, אז אני יכול להגיד שזה יכול להיות מקובל עליהם. (ע. פיינרמן: מה זה יכוסה?) יפוצה.

הבקשה היתה לא אשראי, אלא לכסות את

הפרש ההכנסה.

ההצעה היתה דחופה, והדיון הועדף על הכל. בבת אחת אני מרגיש שהקרקע

היו"ר ש. תמיר:

מתחת לרגלינו נשמטת ---

לא אהיה כנה עם עצמי אם אנקוב סכום. קראתי בעתון שאיזקסון מבקש 140. מדוע

א. ברום:

אגיד 140, אולי זה יהיה פחות.

השאלה היא אם לא נעשה פעמיים את אותו דיון.

היו"ר ש. תמיר:

אני מבקש לשמוע את נציג האוצר לפני הדיון הקצר.

י. מודעי:

אני מבקש לשמוע גם את נציגי הפרדסנות.

פ. גרופר:

אנחנו שמענו את נציגי הפרדסנות, אך עוד לא שמענו את נציגי הממשלה.

היו"ר ש. תמיר:

אני בעצם רוצה להגיד כי אני שמח לציין שאנחנו די דומים במחשבה. יחד עם זה,

י. ארקין:

ברצוני להעיר כמה הערות שיאירו את הבעיה.

שנה שעברה היתה כאן שנת קרה, והממשלה, באמצעות קרן נזקי טבע, סדרו את הבעיה. הקרן היא, בעצם, מפצה רק על אבדן פרי. אחת הטענות שהיו בשנה שעברה היתה, שהקרן לא עונה על הבעיה, כי היא מפצה על נזקי עצים. האמת היא, כי אנחנו היינו די מוטרדים בעניין זה, והבעיה שלנו היתה, למצוא פתרונות.

היו מומחים כאלה שאמרו, שעניין זה יתן

אותותיו הרבה הרבה שנים קדימה. למעשה, אני לא רוצה לומר שזה בגלל הקרה.

השנה התקרבונו ל-2 מיליון סוץ פרי. יש בזה פרדסים צעירים שנכנסים לפוריות ועוד. אני רוצה לציין עובדה זו שבמקום 1.6 מיליון סוץ פרי שהיו בשנה שעברה, יש לנו השנה קרוב ל-2 מיליון סוץ פרי. היתה מובנת יותר הצעקה אילו במקום 1.6 מיליון סוץ היה 1.2 מיליון סוץ. את זה הייתי מבין. מכל מקום, אלו הן העובדות שנאמרו כאן.

האמת היא, שכאשר קבלנו את התחזיות

הראשונות של יבולי ההדרים השנה, היה קצת קושי בזה, שכן לא ידענו כיצד "אוכלים" את זה. הבעיה מתחילה מהקטיף, דרך האריזה והמכירה בחו"ל של כמויות לא גדולות.

ועוד הערה לגבי המחירים וחול"ל ושאריות - "פוב" היחרות הן דומות לאלה של שנה שעברה. ההפרש הוא יותר קטן - 7 סנט בשמוטי ו-6 סנט באשכוליות. אין כל ספק שההוצאות מהנמל עד השווקים בחול"ל עלו בהרבה. מחירי הברוטו שקבלנו עבור הדריים השנה הם גבוהים, והם לא פי-שלושה כמו בחיטה, ולא פי-שנים כמו בבשר. אבל הם עלו. הצרכן בחול"ל כיסה את כל ההוצאות שלנו מהנמל אליו. (ע. פיינרמן: למעט שער המטבע)

שוב, המשמעות של העניין היא, שעקרות הבית שבאירופה קונות ומשלמות עבור הכמויות שקונות מחירים יותר גבוהים מאלה שהיו בשנה שעברה. זהו שינוי, וזו גם עובדה פשוטה.

אני חבר מועצת פרי הדר, אבל בגלל העומס יש לי במשרד האוצר, והבעיות של סובסידיות, דלק, חשמל והתקציב צריך להניח על שולחן הכנסה - הייתי די מוטרד בבעיות אלה ולכן לא יכולתי להגיע לבעיה הנדונה. על כן אני נזון מדברים שמתפרסמים.

לפני פרוטוקול מס. 1058, משיבת המועצה לשיווק פרי הדר, שהתקיימה ביום 24.2.74. אני ממליץ בפני חברי ועדת הכלכלה לקרוא פרוטוקול זה.

באוקה יש ליבה ניסו לדבר על התמוטטות השוק באירופה. לי יש הרגשה לא נוחה, משום שעושים מענף זה כלא כלום. הייתה לנו בעיה של ירידת התדמית של השמוטי שלנו - וכאן אני אצטט מתוך הפרוטוקול הנ"ל:

"דו"ח המנכ"ל: השנה, הסתמנה בשוקי אירופה ירידה כללית בביקוש לפירות, כולל פרי הדר. הסיבות: הנסיגה הכלכלית, החורף הקל ואי אמינות הפרי הספרדי והמרוקאי. בשונה מפרי מתחרינו, עלתה תדמית השמוטי, ונשכחה הפגיעה במוניטין השמוטי ע"י הקרה דאשתקד." כך אמר מר תוליסמן, שהוא המנהל הכללי של המועצה.

ועוד כמה קטעים אצטט:

"הבעיה העיקרית בגרמניה, כרגע היא הגברת קצב הספקת השמוטי לגרמניה. עדסוף העונה, יכול השוק לקלוט 450-500 אלף מ' לשבוע, בעוד שקצב ההספקה שלנו הוא 350 אלף מ'. את עונת השמוטי בגרמניה נסיים, לפי החזוי במחיר גרוס גבוה (ההפרש גרוס-פוב בשוק זה הוא 2.60 דולר למיכל). על אף ההתחרות הקשה מצד בפרד בדרום גרמניה. באשכוליות, השוק אינו רע. לפנליסטים חסרו אשכוליות";

"צרפת: יש שיפור ניכר במעמד השמוטי";

"הסחר חוזה עליה בביקוש לאשכוליות במחצית הראשונה של מרץ, ותכניחנו למכור 80-100 אלף מ' לשבוע עד סוף העונה. התחזית לאפילים - בצרפת ובמערב אירופה - היא טובה, עקב מכירת 200 אלף טון ע"י מרוקו למזרח אירופה, במחירים גבוהים מאד (5.9 דולר למיכל ס.י.פ.). גם הקפריסאים מכרו 60 אלף טון אפילים למזרח אירופה. לגבי מו"מ בנושא התיקרות הדלק - ראה סעיף 1.10 לעיל. אנגליה: כאן שורר שפל כלכלי. ניכרת נטיית הקונים לעבור לפרי הקטן. בעוד שבשמוטי המצב קל יותר, נוכח הכמויות הקטנות יותר אשר שלחנו, הרי לא כן באשכוליות, בהן הקשיים גדולים, במיוחד במנינים 40-34";

"מסקנות: ב-2-3 שבועות הקרובים,

נודעת חשיבות עליונה להגברת קצב משלוחי השמוטי למערב אירופה. באפילים, יש לבחון מחדש את תכנית המכירות ומדיניות המחירים, זאת נוכח התצפיות הטובות שהוזכרו לעיל."

ועוד שני ציטוטים - מתוך

דו"ח מר איילנד: "במרווח בין מחיר גרוס למחיר פוב, נמצאים סכומים גדולים מאד של כסף. הכרח לבחון נושא זה באופן היסודי ביותר. הרושם הוא, שעד כה, לא הגענו למיצוי כל האפשרויות בנדון";

י. ארקין:

"בחו"ל מהלכות שמועות על ירידת רווחיות תלולה בענף ההדרים הספרדי, ומדברים על עקירות מטעים בארץ זו."

ועתה, מתוך דו"ח מר קינן:

"המאמצים להרים את השוק ההולנדי נשאו העונה פרי, ומאמצינו הוכיחו את עצמם. העונה לא היו לנו במערב אירופה מלאים, והפרי נמכר ישר מן האניה. אין ספק כי דבר זה, שהבטיח מכירת פרי טרי, גרם לעליית תדמית השמוטי שלנו. זאת עוד, כאשר, בתקופות ארוכות עמד מולו פרי ספרדי בלתי אמין."

אני סבור שהמבוכה הזו של משבר אנרגיה, גרמה לכך שלנו יש יתרונות.

ועוד: "על אף, שמסיבות שהזמן גרמן, הפסדנו אפשרויות מכירה בשמוטי, הרי, בסך כולל, נמכור העונה כמויות די גדולות. דבר זה מוכיח שהתכנון שערכנו בתחילת העונה לא היה אופטימי במידה מופלגת."

ישנם שני אלמנטים שרצייתי להדגיש המצביעים על כך שמעמדנו לא הוחלש כתוצאה מהטלטלות השוק. יש לי שני דו"חות - מ-7 ל-15 בפברואר האומרים כי בשלושת השבועות האחרונים היה מחיר פוב לתיבה שמוטי - 2.53 דולר, ומין ממוצע של 2.57 דולר; שבוע אחריו - 2.55 דולר, ובשבוע השלישי - 2.63 דולר, ובשבוע האחרון - 2.68 ו-2.74 דולר.

כלומר, מאז הישיבה הראשונה של הוועדה, אנחנו רואים טיפוס קל של הסנטיים הבודדים לתיבה, ולהם יש משמעות הרבה יותר גדולה מכל הלירות שאפשר להשיג מהאוצר.

המספרים המופיעים כאן הם מספרים של השבוע של הבחירות. כלומר, יש שיפור מה של סנטיים בודדים. לכן אני אומר, שאין לנו מה לעשות עכשיו, אלא להצטרף להצעתו של מר ברום.

ועוד שתי הערות: כבר בשנה שעברה, או לפני שנתיים, כאשר עברנו מהרמה של 1.2 ל-2 מיליון טון פרי, היה ברור שאנחנו נצטרך לקטוף יותר מהר, ולארוז יותר מהר, ולשלוח ככל שמוקדם לחו"ל. משמעות העניין היא, שכאשר העונה נכנסת להילוכה הגבוהה - מאמצע ינואר עד אמצע אפריל - צריך להוציא 3 מיליון מיכלים. הדבר הזה לא נעשה. אם לא נוציא 3 מיליון מיכלים, אז יישאר פרי בארץ, ואז אי אפשר להזיז אותו.

היו"ר ש. תמיר: אין כל סחירה בין כולת של שיווק ואספקה מהירים לבין ביצועם. יכולת

נדרשת למקרה שהדבר יביא פרי.

י. ארקין:

אני רואה שהדבר נעוץ בקסיף ואריזה. אנחנו מייצרים על מנת למכור. אם אין אפשרות למכור, אז אין על מה לייצר. הנה, לפני כמה שנים היינו ברמה של 4-5 מיליון מיכלים של אשכוליות, ואז אמרו שזה יתמוטט, ואילו עכשיו אנחנו עוברים למעבר ל-10 מיליון מיכלים.

יש לנו מתחרים, ואנחנו צריכים להלחם בהם, וצריך להצליח למכור. אנחנו לא יחידים בשוק. אנחנו מהווים 15% מכלל השוק. אם איננו יכולים למכור, אז אנחנו חייבים לשאול "מדוע נטענו? מדוע אנחנו מייעלים את ההשקעה?" ועוד ועוד.

אני יוצא מתוך הנחה, אדוני היושב ראש, שעצם העובדה שאנחנו מייצרים 2 מיליון טון, אז אנחנו צריכים לייצא 60%.

י. ארקיין:

משמעו שאנחנו יכולים לשווק אותם. אם לאו, אז אנחנו צריכים לשאול שאלה אחת גדולה: למה אנחנו לא יכולים לעשות את 3 מיליון מיכלים?

בנוסף למתדלים שמדברים עליהם, אנחנו יכולים לומר שאנחנו התרגלנו קצת לחיים נוחים יותר לעומת מה שקורה בשדה, והפועלים הזולים שבאו מהשטחים שעשו את הקטיף - הם הרבה פעמים מכים אותנו, וראינו את זה בצורה ברורה ב"עיד אל פיסר" - אז כל השוק העברי משותק. לכן אני התרעתי על כך לפני 3-4 שנים, כי בצורה זו אנחנו עשויים להגיע לשואה, וזה הרבה יותר פחות נוח. כאשר הולכת קבוצה ערבים עם הראיים שלהם, אז הפרדסנים לא יודעים שקוטפים אצלם באותו יום.

פ. גרופר:

תפסיק בזה. אתה יודע מה זה להגיד לפרדסן שהוא אינו יודע שקוטפים אצלו?

י. ארקיין:

כי זהו בדיוק המצב.

היו"ר ש. חמיר:

ח"כ גרופר, אתה יושב כאן כחבר כנסת. מך ארקיין מופיע כאן כאורה שלנו. אתה יכול לשאול אותו שאלות. אי אפשר שאורה, אשר מייצג את האוצר, לא לתת לו לדבר.

י. ארקיין:

יתכן וח"כ גרופר לא שמע. לא אמרתי שקל הפרדסנים אינם יוצאים לפרדסים ואינם קוטפים. אני דברתי על תהליך כזה בגלל הנוחיות של הקטיף שלא מחבצע בידיים עבריות. להערכתי, אם לא נדע להפעיל את הכוחות הגלומים שלנו, אז לא נוכל לדבר על אריזה ועל קטיף.

ועוד נקודה: דברו פה על התמוטטות הפרדסן. רוב הפרדסים - או למעלה ממחצית הפרדסים - מוגדרים שנמצאים בהתיישובח העובדת, שאצלה המשק מושחת על יסודות של משק מעורב, ולכן אין לומר לגביהם שיש התמוטטות הפרדס;

(ב) ישנו עוד חלק של פרדסנים, שיושב בתל-אביב, ומתקיים מהפרדס. אני חושב שיש סדר גודל מ-8% עד 10% מכלל בעלי הפרדסים שעיקר פרנסתם היא על פרדס.

הולכת ובאה אחת השנים הטובות ביותר, יהיו מחירים מצויינים. תהא זו שנה נהדרת מבחינת תבואות החורף. השנה נגיע ליבולים הכי גבוהים של חיטה. לפי תנאי אקלים אלה תהא לנו שנה טובה. כמות הגשמים הזו משפרת את היבולים. השנה תצא כך שיהיה רווח, ולא תהיה התמוטטות של פרדסנים.

הממשלה נחלצה לעשות כמה פעולות: ישנם כספים שניתנים לענף ההדרים, ושלא ניתנים לענפים אחרים; ישנה עזרה הממשלה הניתנת לתזים שהולכים לבחירה, לתעשייה. עד שנה זו ניתנו 13 לישטונה. יש סכומים נכבדים של הממשלה שמשתתפת בפרסומים, וכן יש קרן מיוחדת לווטוסות הפרי. יצרנו קרן לאשכוליות, וחלקה של הממשלה הוא 6 ליש, ואילו של החקלאים - 6,5 ליש.

השוב לפתוח עד כמה שיותר את השווקים במזרח הרחוק. הממשלה נתנה חצי לירה לתיבה שהולכת למזרח הרחוק. ניתנו תוספות מיוחדות לפרסומת וברחבת שווקים. ניתנה תוספת מיוחדת לפרי עזתי ולגדה המזרחית. חוץ מזה, ישנה התוספת הרגילה של 21 אגורות שניתנו בנובמבר, ואחר כך ניתנו עוד 7 אגורות. יש עוד 41 אגורות - זה גם משנה.

י. ארקין:

היו קשיים בתחבורה, והיתה בעיה של הבאת רכב זר, והממשלה הבטיחה עוד יותר בענין זה. אני מציין את הדברים הללו. יש כמה מיליוני לירות בדברים שציינתי אותם כמתן עזרה. כל זה ניתן, כאשר ישנם ענפים אחרים שאולי נפגעו עוד יותר מהפרדסנות. אני חושב שבעיית הפרטים היתה יותר קשה. חממות ועוד. פרי גם אם לא קטפת אותו, אז אתה יכול לקטוף אותו בעוד חודשיים.

מכיון שתוצאות העונה אינן ברורות, ומעיון שישנם כל הסימנים שהתמורה בלירות תהיה בעונה זו יותר גדולה משנה שעברה - בכמה עשרות מיליוני לירות - הרי שאני מצטרף להצעתו של מנכ"ל משרד החקלאות.

ה, איילנד:

כמה הערות לדברים שנאמרו ע"י מר ברום ומר ארקין: מר ארקין אמר מה שאמר, ואני מצטרף לחלק גדול של דבריו. הרי אנחנו מדברים בענף שהוא איננו ענף בעייתי, אלא זה ענף שנתקל במצב קשה - בשנה שעברה בגלל הקרה, והשנה בגלל המלחמה וכמה דברים אחרים, ונוספו לזה כמה דברים כמו: התייקרות ההוצאות מהפרדס עד לשווקים; נוסף לזה, השינוי שחל בשערי המטבעות. כל אלה על רקע שוק שהוא יותר היצע מביקש, וזה גרם לנו שנה מיוחדת במינה. זה מה שטוענים.

אני חושב שבגלל שנה קשה כזו שעשויות להיות לה הוצאות חמורות מאד, לכן אני חושב שאסור לנו להגיע למצב כזה בגלל אי סיוע בשנה זו בענף שהוא אחד מענפי המשק הכלכליים שלנו.

עם כל הכבוד למר ארקין ביחס לתכנית המשלוח, וכיצד להתנהג כדי להתגבר על הבעיות, אולם אגיד מספר אחד כדי להבהיר באיזו מידה הדברים האלה לא היו מספיק מבוססים: מדברים על עונה של 37 שבועות. אילו היינו הולכים לגבי אותו חלק של שבוע של העונה שמר ארקין קרא לו כחלק זקרי, ואילו היינו 25 מיליון מחור 37 מיליון, אז היינו מגיעים ל-75 מיליון. כלומר, הענין איננו בסטיסטיקה, ובודאי לא במין חלוקה מיכנית.

בשני דפים קטנים אלה ביטאו את החזיות המכירות שלנו: ב-17 בפברואר - הנייר הזה מביא בחשבון שבשבועות האחרונים נמכור - נמכור, לדוגמה, לגרמניה 37 מ' אשכוליות, אז כדי להגיע לכמות כזו היינו צריכים לעשות מאמצים גדולים. אולם, עבדו 3 שבועות ואז התברר לצערנו הרב, שהתכנית שאותה חשבנו שהיא חכמה טובה, נצטרך לקצץ בה. ואם יהיה קיצוץ של רבע מיליון טון, אז טוב. אם נשלח כמויות גדולות, אז הן לוחצות על השוק, בגלל ההיצע הגדול. גורם לכך המחיר שיכלו האשכוליות להמכר במחירים סבירים, כיום הגענו באשכוליות ל-85%-80%.

הבנתי, מה שעבר על אנגליה בשבועות האחרונים, זה לא ממריץ. הוא הדין בגרמניה. הוא הדין גם באיטליה. אלו הן ארצות שבהן יש לנו שווקים גדולים באשכוליות. יש דברים שמשתנים מיום ליום. אנחנו מנסים להתאים את עצמנו בהתאם לשינויים שחלים, כפי שאנחנו רואים וחוזים אותם.

אני מדבר כאן באופן כללי, ללא פרטים.

זאת ועוד: אני לא שמעתי את חברי שהופיעו כאן בפני הוועדה לפני שבועיים. לצערי, לא יכולתי להשתתף באותה ישיבה. לדעתי, אנחנו לא צריכים לדבר במונחים של תמוטטות. אני מאמת את מה שאמר מר ארקין. זה נכון. כל זה, בנוסף לשווקים העמוסים וכאשר ההיצע הוא גדול מהביקוש. כחוצאה מאי הספקת משלוח כל הכמויות, אנחנו הצלחנו להעלות את המחיר שלנו מעל אלה שהיו בשנה שעברה.

הצרה היא, שההכנסה היא על פי המחיר שנשאר לו לאחר הורדת ההוצאות הקשורות במשלוח הפרי הזה. ה"אף.או.בי." זה מה שקובע את ההכנסה של החקלאי, באשכוליות ניתנו 31 סנט - בלי בכירות - ושמוטי, ב-7 סנט פחות.

ר. איילנד:

החשבונות שאנחנו ערכנו והגשנו הסתכמו בהפסד של 40 מיליון ל"י. אנחנו בססנו את החשבונות על מחירים אלה. זו בעצם תוספת הקטנת הכנסה נומינלית. אני רץ אומר שבגלל הפרי שהצלחנו לייצא, דוקא בגלל הפוכות המלחמה ומזג האויר, הצלחנו להעלות את המחיר, אבל אנחנו מקבלים פחות.

הדבר השני שטענו בנושא זה הוא, שההתייקרות חלה לא רק במשלוחים מהנמל, אלא היא חלה מהפרדס עד הנמל. על יסוד הנתונים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נעשו החישובים שלנו. אנחנו השתמשנו בהם משום שהיינו צריכים להגיש נתונים. אנחנו מדברים במונחים נומינליים, ואנחנו יכולים לומר כי האינדקס שלנו התייקר. חלה התייקרות של התיבה מהפרדס עד הנמל. זה רק חלק מהבעיה שלנו.

עכשיו אני מגיע למה שאנחנו חושבים שבגללו אנחנו כאן: אנחנו סבורים שאלה התנאים שבהם פועל הענף. יש לענף זה השלכות רחבות מאד של אוכלוסיה.

אנחנו רשאים לבקש מכם סיוע אשר בלעדיו הענף הזה ימצא השנה את עצמו במצב קשה. מצב קשה פירושו, שאם על פי הסטטיסטיקה - ושוב, של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - אם היא אומרת שהתמורה להון ורווח בענף ההדרים היה 192 מיליון ל"י ב-1971/72, ו-202 מיליון ב-1972/73 - על פי הנתונים האופטימיים שלקחנו ועל פי אותו חשבון - אנחנו צופים היום רווח או תמורה להון - במקום 202 מיליון ל"י כ-60 מיליון ל"י. מה שמעות של זה? הואיל וזו תמורה להון ורווח, אז אם נדע שהערך המשוער של הפרדסים של המדינה הוא 1.250 מיליארד בערך, אז אנחנו צריכים בשביל 10% ביצוע להגיע ל-120 מיליון ל"י.

ועוד דבר: אילו הפגישה אצל שר האוצר היחה מסתכמת בהודעה של האוצר שנגמור את העונה ונראה כיצד תגמר, יתכן שלא היינו באים ומטרידים אתכם. אנחנו לא מבקשים פיצוי, אלא סיוע לשנה קשה בענף זה. לצערי, אנחנו לא שמענו את זה, ולא שמענו כל התייחסות לתביעה שלנו. (היו"ר ש. תמיר: האם מה שאמר מר ברום, מניח דעתכם?)

מקובל עלינו שאנחנו את העניין הזה יכולים לדחות לחודשיים-שלושה, שכן אז מסכמים את העונה. אילו הייתי יכול לייעץ לחברי, היה טוב. אבל אני לא צופה שהמצב ישתפר בחשבון, אלא להיפך.

אני חושב שאנחנו צריכים המלצות.

היו"ר ש. תמיר: אודה לך אם בסוף דבריו, מר קינן, תתיחס להערות ששמענו, ותאמר דבר עקרוני - אני שומע שיש לאנשי המשק השיחופי פילוסופיה - איך צריכים להתנהג הדברים במשק. יש תביעה כזו, שהיא מובנת יותר. אנשי המשק הפרטי אומרים "תתערבו כמה שפחות. יש לנו מספיק מס הכנסה".

השאלה שלי היא, איפה נהיה שותפים אנחנו, המדינה. כאשר יהיה טוב מאד. אתה יכול להגיד מס הכנסה. יפה. אבל יש לפני מס הכנסה. האם לא יכול להיות איזון, מחי מקבלים?

יכול להיות שנגיע למסקנה שגמליץ לעזור לכם בסדר גודל מסויים. האם זה לא יכול להיות מבחינת הלוואה ולכשירווח לכם, תחזירו אותה?

צ. סיני:

ברצוני להמחיש בזה שאנחנו מדברים על ענף בריא שנקלע למצב שהוא מבקש סיוע כדי להתגבר על מכות טבע, ומביא אותו למצב שאין לו מספיק משאבים, בו בזמן שהוא הגיע למצב של הכרעה ושל הגברת רווחיות. רווחיותו במשק נשארה במקומה..

א. גרום:

נשאר לו הון להשקעה. הרווח לפני שנה היה 200 מיליון ל"י, וזאת לאחר כיסוי כל ההוצאות. זה תמורת ההון המושקע. (היו"ר ש. תמיר: כמה זה באחוזים ה-200 מיליון ל"י?)

לעומת ההון, קשה לעשות את החשבון, כי בפרדסנות מושקע סכום של 3500 ל"י לדונם פרדס, וזה עם אינסטלציה.

ההכנסה של 200 מיליון ל"י זה 25%; כלפי ההכנסה הכללית וה-60 מיליון - זה 7% מההכנסה.

צ. סיני:

כלפי החלק הנושא של ההכנסה - גם אנחנו דברנו על 2.50-2.60 - אז חייבים לסכור את הכל ב-2.75 דולר, כך שאנחנו נגמור ב-2.56 דולר אם הכל יתפתח בכיוון הטוב. כל המסמכים מראים את ההכנסה הצפויה, ואת היתרה, כך שאין כאן כל חידוש. להיפך, אנחנו היינו יותר אופטימיים. נשמוטי אין כל חדש. העזרה הניתנת נהוגה לכל, כולל את מה שקבלנו בשנה שעברה, כך ששוב, אין פה שום חידוש. ואין בזה גם כל סתירה.

המשק הפרטי, במשך שנים רבות, לא רצה את השותפות הזו. אין כל ספק, שהפרדסנות הפרטית, יותר מהפרדסנות השיתופית, היא במצב של רווחיות נמוכה. היא אינה יכולה להוציא את עצמה מהכלל בשנים הקשות, היא גם איננה רוצה להיעזר, ולא לבקש עזרה או סיוע כלשהו, וזאת מתוך אסון מלא בתור ענף כלכלי, כולל ריבוי ההיצע, וההתחרות הגדולה ופגעי הטבע. הענף הזה, השיתופי והפרטי, לא היה ענף מסובסד. רק בשנים האחרונות הוא משתווה לענפים אחרים.

אולי זה משק כלכלי, והוא חייב, כמו כל היתר, לבוא ולבקש סיוע בלי כל פחיתות כבוד.

י. סודעי:

אני רוצה להציע הצעה לסדר: אני מציע שנגיע לסיכום ענייני, ואני חושב שאין בזה ניגודים; ב) אחרי שנסכם סיכום ענייני אולי נבקש אינפורמציה נוספת מהנציגים.

אם היושב ראש מקבל את הדרך הזו, אז אהיה מוכן להציע נוסח סיכום.

לדעתי, אם לא נלך בדרך זו, אנחנו נכנס לדיון ואז נחזור על הפרשה כולה.

היו"ר ש. תמיר:

בכל הכבוד. אני מבין את המגמה. אבל אני חושש שעוד אין לנו נתונים מספיקים. לפחות, לא לפני שקראנו את כל החומר. מכל מקום, אני רושם את הצעתך.

צ. סיני:

ברצוני לציין, כי נתי האריזה הגיעו לשיא ייצור שבועי. לצערנו, החלק של הברד מגיע ל-2.3%, והוא דומה לחודשי השיא שהיו בשנים קודמות.

כל מה שהוא חד-פעמי שעובר, קל לכסותו. יש לנו חלק מהסיבות של מרכיבי הסיבות שמבוססות על סלחמה בלבד. יש סיבות שנתנו פיצויים לחלק. אין לנו אפשרות להגיד שהסכומים שהגשנו הם מבוססים, ואפשר למצוא 2 סיליון ל"י שנתנו בצורה מסויה. לא זה הנושא, אבל זו התמונה. הכל חסר. זו עובדה.

א. לבני:

שתיים-שלוש שאלות שאותן אני מפנה לסר ברום: דובר פה על סוגי פרי - אשכוליות ושמוטי, ואחר כך הכניסו גם אתרוגים. היתה הצעה של חברי הכנסת גרופר וזילברברג, והיתה גם תשובת שר החקלאות שאתה, סר ברום, מייצג אותו. המצב קשה ודורש טיפול מהיר. השאלה היא, אם המדיניות הסבוצעת אינה מתנגשת עם הרשות הממוקקת.

הואיל ואנחנו מדברים על ענף בטסק, אז ברצוני לדעת, מהי ההכנסה בדולרים סייצוא הדריים? מה השווי של זה?

כשדברת על סים - יתכן ויהיה ויכוח גדול על כך, שכן תמיד זה נהפך לדולרים, כי זה רכישת משאבות ועוד - דברת על ברוטו. האם 30% שציינת הם ברוטו או נטו?

פ. גרופר:

סר ארקין לא ידבר על פועלים זולים. האם יש פועלים זולים בפרדסנות?

מה ערך הסובסידיה העצומה שנותן הפרדס לתעשייה, ביחוד בשנה זו? קרוב ל-50% של הפרי הולך לתעשייה.

האם הערך המוסך הגבוה לא מהווה מרכיב מסויים בכל הענף הכללי הזה של הפרדסנות?

א. אבטבי: האם יש לך הצעת ביניים עד גמר ההתחשבות?

ס. דרובלם: מנכ"ל משרד החקלאות הציע הצעה, לחכות עד גמר העונה.

מה דעתך על הפער שישנו לנוכח העובדה שהפרדסנים נפגעו עקב משבר האנרגיה? האם אין מקום להעמיד סכום מסויים, כתור הלוואה עומדת עד ההתחשבות הסופית, או שעל הפרדסנים הלחזיר אותה? לדעתי, אם נוכל להסליץ על זה, אז נוכל להציל פרדסנים שחיים על הפרדס.

א. זילברברג: כיצד אפשר להעביר את הדברים למתיישב?

כאשר העלינו את ההצעה לסדר היום, אנחנו לא העלינו את המצב של הפרדסן שהוא לא במצב טוב. כיצד לתת תשובה לפרדסן שהוא לא יתמוטט? יש לי פרדסן כזה, איזו תשובה אתה נותן לו?

מה מצב הביניים בכדי לסכם?

י. מודעי: כמה שאלות: האם אפשר למכל חשבון נפרד של אשכוליות ותזים?

ההצעה לחכות לחשבון שופי, וכולכם אסרתם שזה יכול להתבטא ב-2%-3% בהכנסה, לפי מידה אופטימית. אם אתם אוטרים שתפצו עד החשבון האחרון, אז תפצו. אבל אם אתם אוטרים שנחכה ונראה, אז אני לא מבין מדוע לחכות עד יוני.

השתכנענו שיש קושי מיוחד בענף. נדמה לי, שבלי שנקבל את ההסלצות שלכם לא נדע מה ההתייחסות שלהם לשעור הקושי, לגובה הקושי. זו השאלה. קראנו לכם להסביר את שעור הקושי.

אני מעריך שענף לא ייעזר בכלל, למרות מה שאמר מר ארקין. לכן ברצוני לשאול: אם יומלץ על מענק, או על הלוואה - מניין כסף זה יבוא? האם תבקשו תקציב נוסף? אם זה 140 מיליון ל"י, אז על התקציב האזרחי הנוסף זה 10% מהתקציב הנוסף שהממשלה בקשה. קאם זה כלול שם, או שיהיה נוסף?

י. ארקין: זה לא כלול בשום מקום.

היו"ר ש. תמיר: אני מבין שלפי התביעה המקורית של 140 מיליון ל"י, כל דונם יקבל בערך 350 ל"י. כלומר, פרדסן שיש לו 20 דונם יקבל 7000 ל"י מענק או בצורה אחרת.

השאלה היא, מה המטענות בפועל של הציבור הזה? או 20 אלפים ל"י על 30 דונם.

הייתי מבקש סמך איילנד ומר קינן לגלות לנו את צפונותיכם כפי שאתם מגלים ביניכם; האם אתם מאושרים בכל שיטת השיווק, או אתם חושבים שאולי רענון כל מכונה שלכם יכול היה הפרדס להרוויח יותר כסף? דברו אתנו גלויות. אנחנו נציגים שלכם. זווית הראייה של מר ברום ושל מר ארקין איננה כמו שלנו. אולי יש לנו מה ללמוד מסכם. שימו על השולחן, שנדע, אולי זה טוב לגבי עתיד הענף.

שאלה לגבי המטענות: יש מועצה לשיווק פרי חדר. היא מוכרת ומקבלת מטענות שונים. האם ברשותה, או ברשות האוצר, לתסרן במטענות, או שההכרעה היא בידי האוצר?

האם השנה יכולתם לעשות סנופולציות טבעיות?

אני מבקש לדעת, מה הולך בתחשיבים של מס הכנסה? מסתבר שיש יותר ויותר קבוצות שיש להן הסדרים מיוחדים.

ברצוני לשאול את מר ארקין: איך אתם רואים את המענק או ההלוואה. האם זה משמעותי מכחינתכם? ברצוננו לדעת את הדברים על מנת להגיע להסלצות.

א. ברום: לשאלה הראשונה, אם על דעת שר החקלאות לחכות לסוף העונה: התשובה היא, כן. הוא אסר את זה גם בכעסת. הוא אסר את זה גם לנציגי ההדרים.

לגבי הערכת ייצוא פוב לעונה: - אני חושב שזה יגיע ל-115-120 מיליון דולר, ומוצרי לוי יגיעו ל-70 מיליון בקירוב, לעומת שנה שעברה שזה הסתכם ב-60 מיליון.

א, ברום:

לגבי השאלה שנגעה במים, אם ברוטו או נטו: - אנחנו מונים את המים של שימוש בשעון. הכל נעשה לפי השעון.

הסובסידיה על פרי לתעשייה - זה גם כן סיפור ארוך מאד. למעשה, התעשייה משלמת סחיר הרבה יותר נסוך מצרכנים אחרים, הם משלמים 100 ל"י לטונה, בזמן שבשוק המקומי זה פי-שניים ופי-שלושה.

ההסכם האחרון נחתם בפריס בין המועצה לפרי הדך לבין המועצה לתעשייה. אם נחה דעתי או לא, גם לי יש מחשבות בענין זה.

אם נכנס לנושא: עובדה שהתעשייה זו כנויה כך - שהוצאותיה פחות הכנסותיה, וזהו סחיר הפרי.

היו"ר ש. תמיר: סר ארקיין, האם געם דעתכם נחה?

י. ארקיין: אני אומר דעתי.

א. ברום: לח"כ אבטבי לגבי הצעת ביניים והמיסון: בכלל, כאשר מקבלים כסף ככל שמוקדם, זה טוב. אבל אנחנו צריכים לדעת שאנחנו איננו מדברים על הוצאות. אנחנו מדברים על רווח, על הון מושקע, וזה איננו קשור עם עיבוד הפרדס. מכיון שמחיר הרווח היה נמוך, אז לא הייתי קושר את זה עם הדבר הזה. יכול להיות שצריך היה להגיד שאנחנו מקבלים איכס הלוואה לעיבוד פרדס, או שאנחנו רוצים הלוואה. על כל פנים; לא הייתי קושר את זה עם הפיצוי.

תשובה זו היא גם לח"כ דרובלס לגבי החזר הוצאות.

לח"כ מודעי: הוצאות תזים ואשכוליות, אפשר לקבל, באשכוליות יש הפסד, אך בתזים יש רווח.

אנחנו לא יכולים לייחס את המספרים האלה, העיבוד אינו שונה. הדונג קצת שונה. יש חשבון. צריך להגיע למספר אחד. זהו החשבון הזמני.

אם אנחנו חושבים לפצות עד הסוף, למה צריך לחכות? - אני לא יודע. בכלל, אני צריך לשאול את עצמי, מהו הסוף. איזה רווח הוא רווח סביר שנגיד שהוא הסוף? הסכום שהיה לפני 5 שנים, האם זהו הסכום הפופי! האם ועדת ברום זה סוף?

אנחנו צריכים לקבוע מה האחוז המינימלי, הסביר. כמובן, לא לרדת.

למה לחכות? - כי ראינו השנה כל כך הרבה תהפוכות, כך שחודשיים לא ישנו את העניין.

אם אתה אומר, שבעד 2 מיליארד ל"י היה תקציב אזרחי נוסף, ואתם מבקשים ממנו 10% - אז יכול להיות שאין ב-2 מיליארד ל"י הסכום הזה, ויכול להיות שצריך יהיה להביא ולהוסיף בתקציב הבא, ואז יהיה הסכום למטרה זו. מבחינה פורמלית, זה נוגע לכנסת, והתוצאה היא אותה תוצאה.

מכיון שצריך לטפל בתקציב דרך ועדת הכספים, אז צריך לחכות. אתה אומר, כי החשבון כמעט ישנו.

א, ברום:

כיצד אנחנו מעריכים את שעור הקושי? - אני חושב שענייני כבר, מאחוז הרווח. מכל מקום, הקושי הוא כל כך מתחלק ומגוון.

היושב ראש שאל, כיצד זה מתחלק בין פרדס של 10 דונם לבין פרדס של מאות דונם? - הפרדסנות הגדולה היא של 700-800 דונם. לגבי הקושי של הפרדס הקטן: למעשה, לא יכולנו ללכת לפי בעיה סוציאלית לפרדסן, אף על פי שיש קושי שונה מאד בענין זה.

אם יש לנו מקורות למענק, להלוואה: - יש לאוצר סכומים למענקים בתקציב. ואם מדובר בהלוואה, הרי שאפשר להסדיר את זה דרך הבנקים.

אם זה מענק, הרי חלק מזה ילך למס הכנסה.

יש פה גם מאזן וגם תחשיב. יש חברות שיש להן מאזנים, ויש פרדסן קטן שאין לו הנהלת חשבונות, אז יש לו תחשיב. אם זו חברה או קיבוץ שיש לו מאזן, אז יש לו מאזן; אם זה מושב, אז יש לו תחשיב.

צ. קיבוץ: יש חלק גדול מהפרדסנים שתחשיב זה הוא בעוכרי הפרדס.

האבחנה בין מענק להלוואה: הכל קשור בתנאי הלוואה, קשור בתקופת הלוואה. אין לי ספק שהפרדסנים יעדיפו מענק.

י. ארסין: למעשה, אנחנו איננו עומדים עם ארנק בכיס שיהיה לכל התעסקות במשק, אם צריכים או לא צריכים. זו איננה אמת מידה שאנחנו עשויים להביא בחשבון.

אמת המידה היחידה שתנחה אותנו היא, באיזו מידה יש הפגעות שעשויה להביא לפכנה של עקירת עצים - מפני זה אנחנו חרדים, ומפני זה אנחנו נשמר, ואז צריך יהיה לתת תשובות.

אני חושב שיהיה זה מבורך אם נעקור פרדסנים שנותנים 2 טון פרי.

לח"כ מודעי וזילברברג ששואלים, מה התשובה עכשיו? - אין צורך לתת תשובה עכשיו. אין ויכוח שענף בלירות יתן אותה תמונה, בערך. אולי לא יתנו 700 מיליון, אולי יתנו 710 מיליון. בסך הכל יש כאן אותו מחזור דם שעובר, וטר ברום הדגיש את העיוותים. למעשה, ההוצאה הסטיבית לעיוותים איננה עכשיו, אלא זה נחוץ לחודשי הסתו.

היור"ש, תמיר: כמה זה קיבוצי, וכמה זה הסתדרותי?

א. ברום: 45% זה תנובה-אנטפורט, וכאן כלולים מושבים וקיבוצים; 22% - יכין-חק"ל; 30% וכמה - זה פרדס-סינדיקט.

כלומר, 40%-60% זה מושבים וקבוצים.

אני מאמין שאנשים לא יזנחו פרדסיהם,
גם אם עונה זו תהיה עם תוצאות הכי

י. ארסיון:

פסימיות.

להעמיד מה שצריך לרשות הפרדסנות
לעיבוד הפרדסים - זה קיים. יש 400 מיליון ל"י שיחזרו.

הדבר הכי מטריד אותנו - ואני אומר
זאת בשם האוצר - הוא, שלא יעקרו פרדסים.

לח"ר גרופר ששאל, היכן יש פועלים
זולים: - על זה בדיוק דברתי, שזה איננו. אם לא נמצא את התשובה,
אנחנו נאבד.

כיצד לחלק את הכסף, אם זו הלוואה
או מענק? - אנחנו נצטרך לקבוע אם אכן יהיה סצב קשה, שאמת הסידה
תהיה סכנת איבוד. לצורך זה אנחנו נעבד קריטריונים ביחד עם
הפרדסנים.

אני רותיק במועצה בחודש יותר סטר איילנד.

צ. קינן:

אני חושב שהמועצה זה נכס אחד מהנכסים
החשובים שיש לנו. חשיבותו של נכס הוא בגודל הענף.

כאשר אנחנו מדברים על ענף בהיקף
כזה בשוק, בהיקף כל כך גדול, הרי שזה נכס חשוב, והוא איפשר לנו
להגדיל לא רק את המטעים, אלא לשווק את התוצרת. לכן המועצה היא
כזו שעצם קיומה הנו נכס חשוב.

אנחנו נציגי ציבור, ואנחנו מסתדלים
בכל הדברים. אם יש שגיאות למועצה, אז אנחנו לא אובייקטיביים, כי
אנחנו חלק ממנה, ואנחנו אחראים על פעולתה. אנחנו מסתדלים לשנות,
לחדש ועוד, כדי להגיע לייעילות יותר גדולה. אם היה פרדס אחד ששייך
לאיש אחד, יתכן שאפשר היה לנהוג אחרת.

בלי כל קשר עם אופן חייבים של הפרדסנים,
אנחנו פועלים במסגרת זו. המועצה היא החשונה ביותר להרכב זה
של הפרדסים. אכן זה מקשה. זהו ארגון מסחרי גדול, והוא סורכב.
אתה משווק לא ב-120 מיליון, אלא ב-200 מיליון דולר.

המועצה פועלת בשיטות רבות. סעיף
השינוע מגיע היום ל-55 מיליון דולר. זה נושא אחד. מצד שני,
יש חשבונות, עם תקופות, עם בולטים. מה זה אומר? אני חושב
שזה מוסד טוב, ושאפשר לייעל אותו.

הייתי מציע לחברי קינן ואיילנד להזמין
את הוועדה ליום סיום בבתי אריזה, בנמל.

א. ברום:

יתכן שאפשר לפעול אחרת. אבל המועצה זה
גוף ששייך לציבור, והיא איננה רשאית
לעשות ספקולציות. היא גם לא תעשה ספקולציות. (הינ"ר ש. תמיר: מאז
המרת מטבע אנגלית למטבע קשה) זה מועבר מיד לבנק ישראל.

צ. קינן:

לשאלה, האם הכל שפיר: - בלי ספק
שאנחנו משלמים סחיר ספויים עבור
לגבי השאלה, אם אפשר לצמצם אותו - על
השירות הדצנטרליסטי שלנו. זה אנחנו יושבים יום יום.

ר. איילנד:

ר. איילנד :

אנחנו יודעים את השגיאות שעושים,

ואנחנו מנסים לתקן אותן.

לגבי השינוע - אנחנו עדיין לא הגענו
לאותה שיטה שיכולה להיות זולה. העניינים מסובכים. אני חושש
שמה שאמרת - הואיל ואמרת במלוא גלוי הלב, יתכן ולא אמרת
הכל.

ביחס למס הכנסה: להערכתך, התחשיב הוא ,
פחות או יותר, עונה לבעיות שלנו. יש ויכוח כל שנה עם פקידי השומה.
מכל מקום, התחשיב מגדיר את ההוצאות בלבד. מעבר להוצאות אלה, אתה
חייב להוכיח. החשבון החייב במס הוא חשבון עבור הפרי שכל אחד
קבל, מינוס התחשיב שמוסכם עם האוצר, וההפרש חייב במס הכנסה, פחת
שניים.

אני מודה לאורחים שלנו. אנחנו לא
נסדיר אתכם יותר. אנחנו עוד

היו"ר ש. תמיר:

נקיים דיון על כך.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 16.16.